SAMARBETSAVTAL FÖR SÖDRA FINLANDS SAMARBETSOMRÅDE

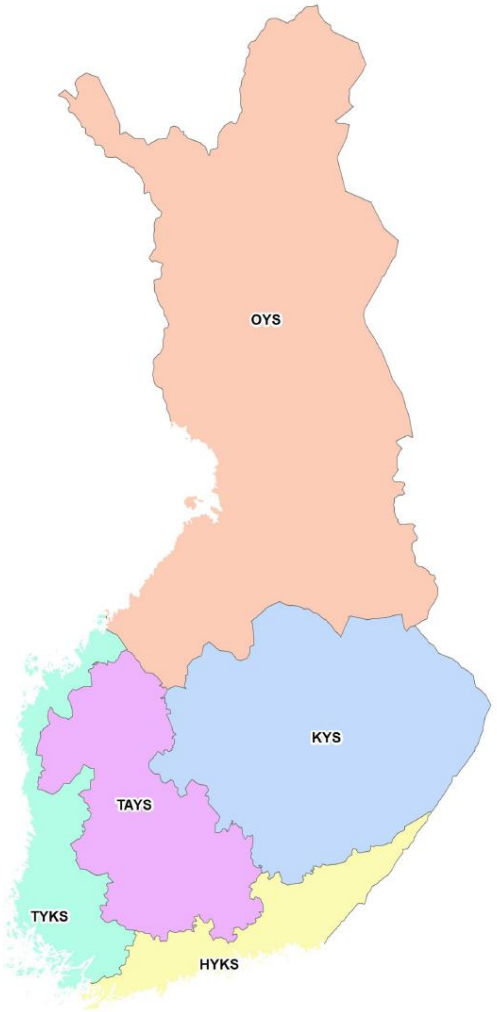
Revidering av avtalet 2025–2026

BAKGRUND TILL AVTALET

Samarbetsavtalets syfte

- Skyldigheten att upprätta ett samarbetsavtal anges i lagen om ordnande av social- och hälsovård
- Syftet med samarbetsavtalet är att säkerställa arbetsfördelningen, samarbetet och samordningen mellan välfärdsområdena *till den del detta behövs* för skötseln av välfärdsområdenas lagstadgade uppgifter och för tryggandet av kostnadsnyttoeffektiviteten i social- och hälsovården
- Samarbetsavtalet ska främja
  - kostnadsnyttoeffektiviteten, produktiviteten, kvaliteten, klient- och patientsäkerheten, ändamålsenligheten, jämlik tillgång, språkliga rättigheter samt fungerande servicekedjor och servicehelheter i social- och hälsovården
- Genom samarbetsavtalet ska det dessutom säkerställas att en verksamhetsenhet som tillhandahåller social- och hälsovård med stöd av avtalet har tillräckliga ekonomiska och personella resurser samt tillräcklig kompetens för att sköta uppgiften

Tidigare avtal om ordnande av specialiserad sjukvård inom specialupptagningsområdet

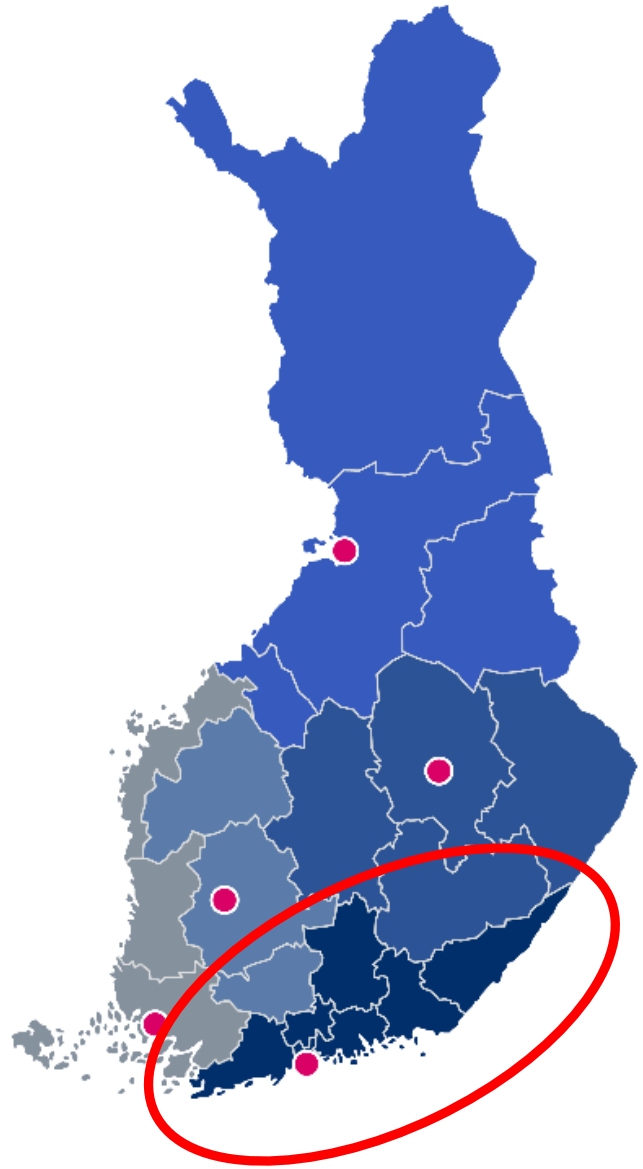

- Den mest krävande specialiserade sjukvården i området var centraliserad till universitetssjukhusens specialupptagningsområden
  - Statsrådets förordning om arbetsfördelning och centralisering av vissa uppgifter inom den specialiserade sjukvården
  - Det senaste avtalet om ordnande av specialiserad sjukvård inom HUCS specialupptagningsområde upprättades 2022
- I social- och hälsovårdsreformen bildades fem samarbetsområden för social- och hälsovården för att ersätta specialupptagningsområdena
  - för att svara för högspecialiserade tjänster och
  - för annan regional samverkan och utveckling inom social- och hälsovården

Södra Finlands samarbetsområde

- Södra Karelens välfärdsområde
- Helsingfors stad
- HUS-sammanslutningen
- Östra Nylands välfärdsområde
- Mellersta Nylands välfärdsområde
- Kymmenedalens välfärdsområde
- Västra Nylands välfärdsområde
- Päijänne-Tavastlands välfärdsområde
- Vanda och Kervo välfärdsområde

- Övriga samarbetsområden
  - Norra Finlands samarbetsområde
  - Östra Finlands samarbetsområde
  - Inre Finlands samarbetsområde
  - Västra Finlands samarbetsområde

Samarbetsområdena och regeringsprogrammet

- Många skrivelser om utökat samarbete och en större roll på samarbetsområdesnivå.

- Förväntningarna på samarbetet inom samarbetsområdet är till många delar ambitiösa i Södra Finland
  - Många av aktörerna inom Södra Finlands samarbetsområde har redan i sig en betydande storlek
  - Till exempel kliniska men också många andra stödtjänster är redan centraliserade till HUS
  - Det har också gjorts ändamålsenliga gemensamma upphandlingar i flera år

Upprättande och godkännande av samarbetsavtalet

- Beredning och godkännande
  - Respektive välfärdsområdesfullmäktige beslutar om godkännandet
  - Kräver utlåtanden från social- och hälsovårdsministeriet (SHM) och de högskolor som ger utbildning inom social- och hälsovård i området om utvecklings-, forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten.
  - Genomförandet följs upp och utvärderas varje år
  - Avtalet ska vid behov ändras på initiativ av välfärdsområdet eller SHM

- Avtalet revideras för varje fullmäktigeperiod eller vid behov

VAD SOM BESTÄMS I SAMARBETSAVTALET OCH SAMARBETSAVTALET FÖR SÖDRA FINLANDS SAMARBETAOMRÅDE 2024

Vad som bestäms i samarbetsavtalet (36 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)

I samarbetsavtalet bestäms arbetsfördelningen, samarbetet och samordningen mellan välfärdsområdena:

1) vid bedömningen och prognostiseringen av befolkningens **servicebehov** och vid uppföljningen och utvärderingen av ordnandet av social- och hälsovården,
2) vid socialjour och **jour** inom hälso- och sjukvården,
3) vid organiseringen av uppgifterna vid **centralen för prehospital akutsjukvård** och samordning av verksamheten inom den prehospitala akutsjukvården med övrig verksamhet,
4) vid ordnande och produktion av **medicinska stödtjänster** och andra stödtjänster,
5) vid säkerställandet av **personalen** och kompetensen **i den specialiserade sjukvården** inom olika specialområden för att trygga en ändamålsenlig tillgång och tillgänglighet i fråga om tjänsterna,
6) vid ordnande och produktion av sådana social- och hälsovårdstjänster som på grund av att de **behövs sällan eller är särskilt krävande** förutsätter upprepning eller specialkompetens inom flera områden för att tillräcklig kompetens och skicklighet ska kunna uppnås och upprätthållas eller betydande investeringar i anordningar, utrustning eller lokaler,
7) vid den strategiska planen för **utbildnings-, forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten** och genomförandet av planen samt samordnings-, styrnings- och rådgivningsuppgifterna rörande dessa funktioner hos det välfärdsområde som är huvudman för ett universitetssjukhus,
8) vid fastställande av de regionala principerna vid ibruktagande, användning och tagande ur bruk av **metoder** inom social- och hälsovården med beaktande av de riksomfattande riktlinjerna för principerna,
9) vid utvecklandet av **informationshanteringen** och de **elektroniska tjänsterna** i social- och hälsovården, vid användningen av klient- och patientuppgifter samt i skyldigheter enligt lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen med beaktande av de riksomfattande riktlinjerna för dem,
10) vid skapande av beredskap för störningssituationer och undantagsförhållanden, vid hantering av störningssituationer och undantagsförhållanden i samarbetsområdena för social- och hälsovården som avses i 50 a § och vid ordnandet av verksamheten vid det beredskapscenter som avses i 51 §,
11) vid till sina effekter vittsyftande och ekonomiskt betydelsefulla **investeringar** och avtal som motsvarar sådana investeringar i den utsträckning det behövs med hänsyn till de frågor som avses i 1–10 punkten.

Ett välfärdsområde ska betala ersättning för de tjänster som ett annat välfärdsområde tillhandahållit dess invånare enligt lag eller ett samarbetsavtal. I samarbetsavtalet ska parterna komma överens om fördelningen av avtalsrelaterade kostnader mellan välfärdsområdena till övriga delar.

I samarbetsavtalet kan parterna **dessutom komma överens om**

Samarbetsavtalet kan omfatta också annan arbetsfördelning, samarbete och samordning vid **ordnande och produktion** av social- och hälsovård

Samarbetsavtalet ger en lagstadgad grund för samarbetet mellan välfärdsområdena och HUS – Lagen om offentlig upphandling och koncession tillämpas inte på det ömsesidiga samarbete som anges i samarbetsavtalet

Därför omfattar avtalet ingående möjliggörande skrivelser speciellt om samarbete inom stödtjänster.

Samarbetsavtalet 2024 i ett nötskal

- Det första samarbetsavtalet för Södra Finlands samarbetsområde trädde i kraft i december 2024
  - Den egentliga avtalstexten är cirka **50 sidor**
  - **4 bilagor**
  - **20 avsnitt,** av vilka
    - **12 avsnitt** egentligt innehåll
    - **7 avsnitt** avtalsjuridik/avtalstekniska skrivelser
    - **1 avsnitt** om verkställighet och uppföljning av avtalet (strukturer)

Samarbetsavtal för Södra Finlands samarbetsområde 2024

Hälso- och sjukvård

- Nivåstrukturering och centralisering av vården
- Jourverksamhet
- Prehospital akutsjukvård
- Specialomsorger oberoende av en persons vilja för personer med intellektuell funktionsnedsättning
- Medicinsk rehabilitering
- Mentalvårdstjänster

Bedömning och prognostisering av befolkningens servicebehov samt uppföljning och bedömning av ordnandet av social- och hälsovård

Beredskap för undantagsförhållanden och störningssituationer, ordnande av beredskapscentrets verksamhet

- Samarbetsstrukturer
- Beredskap inom den prehospitala akutsjukvården
- Myndighetssamarbete
- Beredskapsplanering
- Delad lägesbild för social- och hälsovården (PAVAT)
- Administratörsfunktioner för informationssystem för hög beredskap
- Andra regionala och nationella funktioner
- Fördelning av kostnader för beredskapscentret
- Kostnader i plötsliga störningssituationer under normala förhållanden

Medicinska och andra stödtjänster

- Diagnostjänster
- Läkemedelsförsörjning
- Instrumentvård
- Transport- och lagringstjänster
- Samarbete inom upphandlingen
- Helsingfors biobank
- Andra stödtjänster som ska avtalas
- Samarbete på gemensamma campusområden och gemensamma verksamhetsställen

Ekonomiskt betydande investeringar och avtal med vittsyftande effekter

- Samordning av investeringar
- Tidtabell för investeringarna
- Fördelning av kostnader för gemensamma investeringar
- Lönsamhetsgranskning

Utvärdering av metoder

- Införande av nya metoder
- Rekommendationer av gruppen för klinisk utvärdering av läkemedel
- Rekommendationer av gruppen för utvärdering av metoder
- Utvärderingar av metoder inom socialvården

Säkerställande av personalens kompetens och tillgången på personal inom den specialiserade sjukvården

Allmänna principer för kostnadsfördelningen

Övriga frågor som ska avtalas

- Personlig hjälp till och vård av personer som använder livsuppehållande respirator
- Egenkontroll
- Patientförsäkring

Socialvård

- Styrstruktur för socialvården
- Samarbete inom socialvårdens tjänster för barnfamiljer och barnskyddet
- Samarbete inom tjänster för personer med funktionsnedsättning
- Samarbete inom särskilt krävande boendeservice
- Social- och krisjouren

Lösningar och elektroniska tjänster för informationshantering

- Samarbete inom verksamhetssätt och praxis
- Samarbete inom regionala ICT-lösningar
- Samarbete inom ledning genom information
- Beredskap inför undantagsförhållanden
- Cybersäkerhet
- Regionala programvarulösningar
- Gemensam ICT-investeringsplanering
- Arbetsfördelning, samarbete och samordning

Genomförande av forsknings-, utbildnings-, utvecklings-, och innovationsverksamhet samt universitetssjukhusets samordnings-, styrnings och rådgivningsuppgifter

- Strukturer för och uppgifter inom genomförande av forsknings-, utbildnings-, utvecklings-, och innovationsverksamheten
- Forskningssamarbete
- Utveckling av utbildningen inom social- och hälsovården samt utbildningssamarbete (Universitet och yrkeshögskolor)
- Utvecklings- och innovationsverksamhet
- Kompetenscenterverksamhet inom det sociala området i samarbetsområdet

REVIDERING AV SAMARBETSAVTALET 2025–2026

Förändringar i lagstiftningen efter den 19 december 2024 (det nuvarande samarbetsavtalet trädde i kraft) som kräver ändringar i samarbetsavtalet

- Lagändringarna som gäller terapigarantin för barn och unga trädde i kraft den 1 maj 2025 (hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen)
- Bestämmelserna om beredskap och förberedelser i lagen om ordnande av social- och hälsovård trädde i kraft 1.8.2025
- Ändringen av 45 § i hälso- och sjukvårdslagen och statsrådets förordning 888/2025 trädde i kraft 1.10.2025
- Ändringen av centraliseringsförordningen (statsrådets förordning 889/2025) trädde i kraft 1.10.2025
- Ändringen av jourförordningen (statsrådets förordning 890/2025) trädde i kraft 1.10.2025

Social- och hälsovårdsministeriets initiativ till revidering av samarbetsavtalen

- Social- och hälsovårdsministeriet lade i mars 2025 fram ett initiativ för alla samarbetsområden i Finland med syfte att ändra samarbetsavtalen (SHM:s brev 21.3.2025).
  - Samarbetsavtalen för de fem samarbetsområdena skiljer sig mycket från varandra
  - Alla samarbetsområden har byggt upp en process som möjliggjort beredning av samarbetsavtalet och den interna dialogen i samarbetsområdet har stärkts.
  - SHM bedömer dock att de uppgjorda samarbetsavtalen i samarbetsområdena i sin nuvarande form inte är på den nivå som krävs enligt lag.
  - **Social- och hälsovårdsministeriet lade med stöd av lagen om ordnande av social- och hälsovård fram ett initiativ** till alla välfärdsområden för få de samarbetsavtal som ingåtts i välfärdsområdena förenliga med lagstiftningen.
- Som stöd för samarbetsområdena publicerade social- och hälsovårdsministeriet i juni 2025 en tillämpningsanvisning för samarbetsavtal mellan välfärdsområden (VN/8128/2025)

Beredning av avtalsrevideringen

- I beredningen av revideringen av samarbetsavtalet för Södra Finlands samarbetsområde har beaktats
  - Lagstiftningsändringar som trätt i kraft efter det nu gällande avtalet och som kräver ändringar i skrivelserna i samarbetsavtalet
  - Punkterna i SHM:s tillämpningsanvisning för samarbetsavtal mellan välfärdsområden (6/2025) och observationer som lyfts fram i SHM:s utlåtande 8/2026
  - Ändringsbehov som avtalsparterna och styrgruppen för samarbetsområdet lyft fram
- Revideringen av skrivelserna i samarbetsavtalet har beretts under vägledning av styrgruppen för samarbetsområdet
  - Sekretariatet för styrgruppen för samarbetsområdet, arbetsgrupperna för styrstrukturen för samarbetsområdet och juristerna för avtalsparterna i Södra Finlands samarbetsområde har genom nära samarbete berett revideringen av skrivelserna i samarbetsavtalet.

- Lagändringar som gäller terapigarantin för barn och unga 1.5.2025
  - Styckena 4.6.3 och 7.3
- Ändringen av bestämmelserna om beredskap och förberedelser i lagen om ordnande av social- och hälsovård 1.8.2025
  - Avsnitt 8 *Beredskap för undantagsförhållanden och störningssituationer, ordnande av beredskapscentrets verksamhet* har skrivits om i sin helhet
- Ändringen av 45 § i hälso- och sjukvårdslagen och statsrådets förordning 888/2025, 1.10.2025
  - Styckena 4.1 och 4.2 samt bilaga 2
- Ändringen av centraliseringsförordningen (statsrådets förordning 889/2025), 1.10.2025
  - Stycke 4.6.2
- Ändringen av jourförordningen (statsrådets förordning 890/2025), 1.10.2025
  - Bilaga 1
  - Stycke 4.2

Avtalsstrukturen är oförändrad

- Den graderade avtalsstrukturen i samarbetsavtalet för 2024 har bevarats oförändrad i revideringen
  - Samarbetsavtalet för Södra Finlands samarbetsområde är **huvudavtal**, utgör den lagstadgade grunden för samarbetet mellan välfärdsområden och HUS
  - Detaljerna om genomförandet av samarbetet i samarbetsområdet och fördelningen av kostnaderna bestäms genom **underavtal till samarbetsavtalet**
- Avtalets disposition och huvudavsnitt är oförändrade jämfört med samarbetsavtalet för 2024

De viktigaste nya/omarbetade avtalsskrivelserna

- Ändringar på grund av ändrad lagstiftning, särskilt
  - **Avsnitt 4 Hälso- och sjukvård**: kompletterat med skrivelser om planeringen av helheten av regional specialiserad sjukvård för samarbetsområdet samt psykoterapeutiska och psykosociala metoder
  - **Avsnitt 8 Beredskap för undantagsförhållanden och störningssituationer, ordnande av beredskapscentrets verksamhet**: har skrivits om i sin helhet för att svara mot kraven i den förändrade lagstiftningen
- Avtalstexten har förenhetligats, komprimerats och förtydligats i hela avtalet, särskilt
  - **Avsnitt 3 Bedömning och prognostisering av befolkningens servicebehov samt uppföljning och bedömning av ordnandet av social- och hälsovård**
  - **Avsnitt 9 Säkerställande av personalens kompetens och tillgången på personal för varje specialitet inom den specialiserade sjukvården**

Andra ändringar i avtalsskrivelserna

- Avsnitt 4 Hälso- och sjukvård
  - preciserats skrivelser om den lagstadgade centralen för prehospital akutsjukvård
- Avsnitt 7 Socialvård:
  - fogats till en skrivelse om psykoterapeutiska och psykosociala metoder
  - preciserats skrivelserna om institutionsvård med särskild omsorg inom barnskyddet samt om barnskyddets och ungdomspsykiatrins hybridenhet
  - preciserats skrivelser om krävande socialservice
- Avsnitt 11 Lösningar och digitala tjänster för informationshantering:
  - preciserats skrivelserna om utvecklings- och upphandlingssamarbete samt störningshantering
- Fogats till det nya stycket 13.3 *Främjande av tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna*
- Fogats till en ny bilaga (Bilaga 4) som innehåller en beskrivning av utrustning och investeringar som endast hänför sig till verksamhet på universitetssjukhusnivå
- Skrivelserna om underavtal till samarbetsavtalet har preciserats i hela avtalet
- Andra tillägg och preciseringar som grundar sig på SHM:s tillämpningsanvisning
- Uppdatering av avtalets styrstruktur och uppgiftsbeskrivningarna för den

Samarbetsavtal för Södra Finlands samarbetsområde 2026

Avtalets innehåll, den röda texten anger det viktigaste nya och omarbetade innehållet jämfört med samarbetsavtalet för 2024

Bedömning och prognostisering av befolkningens servicebehov samt uppföljning och bedömning av ordnandet av social- och hälsovård

Hälso- och sjukvård

- **Nivåstrukturering och centralisering av vården**
- Jourverksamhet
- Prehospital akutsjukvård
- Specialomsorger oberoende av en persons vilja för personer med intellektuell funktionsnedsättning
- Medicinsk rehabilitering
- Mentalvårdstjänster

Medicinska och andra stödtjänster

- Diagnostjänster
- Läkemedelsförsörjning
- Instrumentvård
- Transport- och lagringstjänster
- Samarbete inom upphandlingen
- Helsingfors biobank
- Andra stödtjänster som ska avtalas
- Samarbete på gemensamma campusområden och gemensamma verksamhetsställen

Utvärdering av metoder

- Införande av nya metoder
- Rekommendationer för utvärdering av läkemedel och utvärdering av metoder inom hälso- och sjukvården
- Utvärderingar av metoder inom socialvården
- **Metoder som tillämpas vid genomförandet av terapigarantin**

Socialvård

- **Samarbete inom socialvården**
- Samarbete inom socialvårdens tjänster för barnfamiljer och barnskyddet
- Samarbete inom tjänster för personer med funktionsnedsättning
- Samarbete inom särskilt krävande boendeservice
- Social- och krisjouren

Beredskap för undantagsförhållanden och störningssituationer, ordnande av beredskapscentrets verksamhet

- **Delegationen för beredskap och förberedelser**
- **Ledning i allvarliga störningssituationer och i undantagsförhållanden**
- **Stöd som Södra Finlands samarbetsområde erbjuder andra välfärdsområden eller nationellt**
- **Nivåer på regleringen av beredskapen och åtgärder**
- **Regionala larmarrangemang**
- **Södra Finlands beredskapsplan för social- och hälsovård**
- **Verksamheten inom beredskapscentret för social- och hälsovård**
- **Sammanställande och delning av lägesbilden**
- **Beredskap och förberedelser inom socialvården**
- **Användning av och administratörsuppgifter för informationssystem för hög beredskap i samarbetsområdet**
- **Annan regional verksamhet som hänför sig till beredskap**

Säkerställande av personalens kompetens och tillgången på personal för varje specialitet inom den specialiserade sjukvården

Genomförande av forsknings-, utbildnings-, utvecklings- och innovationsverksamhet samt HUS-sammanslutningens och Helsingfors stads uppgifter inom samordning, styrning och rådgivning

- **Forsknings-, utbildnings-, utvecklings-, och innovationsverksamhet i en föränderlig verksamhetsmiljö**
- Strukturer för och uppgifter inom genomförande av forsknings-, utbildnings-, utvecklings-, och innovationsverksamheten
- Forskningssamarbete
- Utveckling av utbildningen inom social- och hälsovården samt utbildningssamarbete
- Utvecklings- och innovationsverksamhet
- Kompetenscenterverksamhet inom det sociala området i samarbetsområdet

Lösningar och digitala tjänster för informationshantering

- **Samarbete inom verksamhetssätt och praxis, regionala ICT-lösningar och ledning genom information**
- **Beredskap inför undantagsförhållanden och cybersäkerhet**
- Regionala programvarulösningar
- Gemensam ICT-investeringsplanering
- Arbetsfördelning, samarbete och samordning
- **Riskhantering**

Ekonomiskt betydande investeringar och avtal med vittsyftande effekter

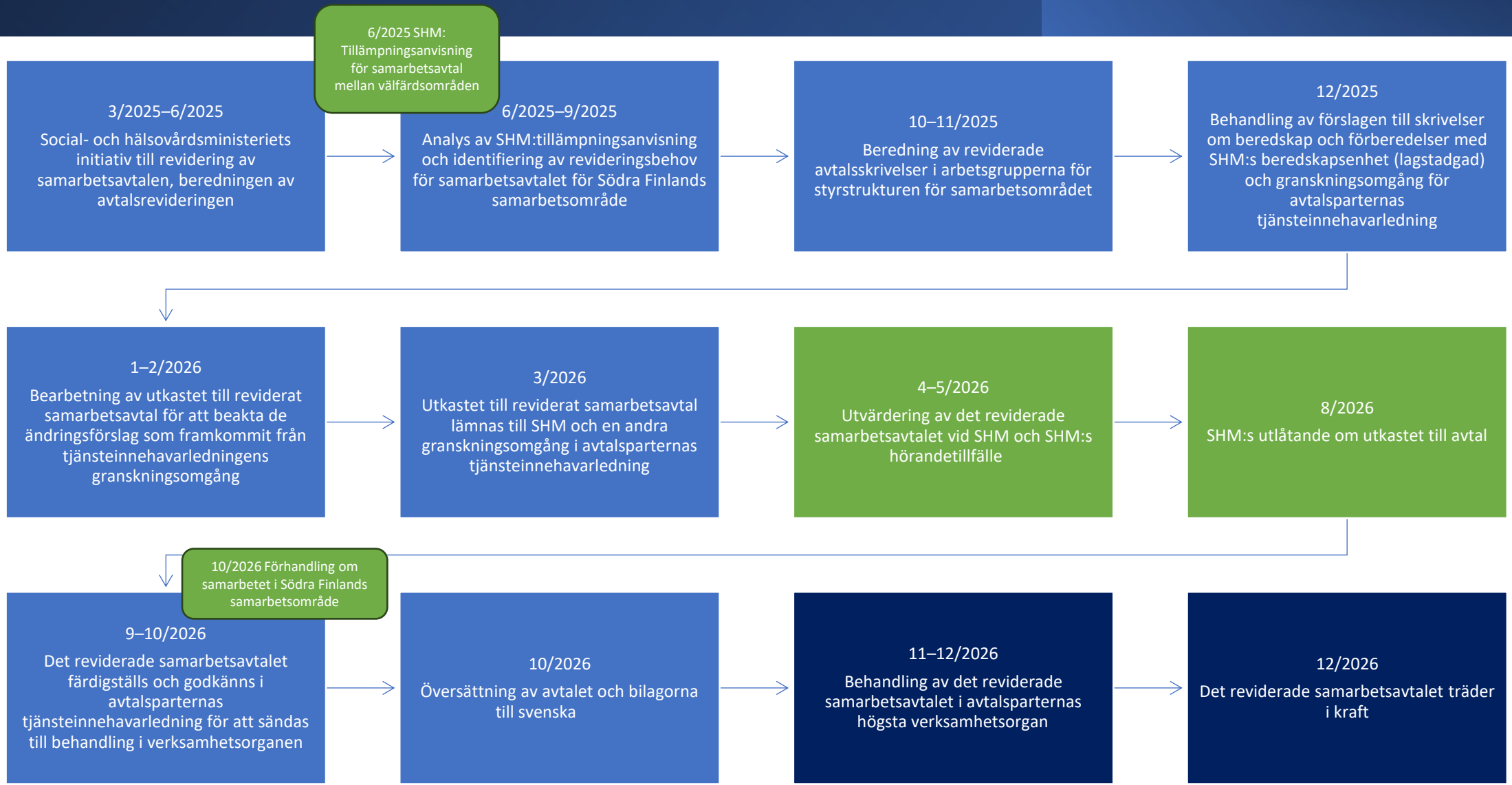
- Samordning av investeringar
- Tidtabell för investeringarna
- Fördelning av kostnader för gemensamma investeringar
- Lönsamhetsgranskning

Övriga frågor som ska avtalas

- Personlig hjälp till och vård av personer som använder livsuppehållande respirator
- Egenkontroll
- **Främjande av tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna**

Allmänna principer för kostnadsfördelningen

Tidtabell för beredningen av avtalsrevideringen

TACK!

TILLÄGGSMATERIAL: EXEMPEL PÅ SAMARBETE INOM SAMARBETSOMRÅDET

Exempel på samarbete inom samarbetsområdet: Ett beredskapscenter har startat inom HUS

- Beredskapscentret samlar kontinuerligt in information om servicesystemet för social- och hälsovårdens:
  - verksamhet och belastning
  - personal- och materialresurser
  - stödtjänsternas funktion
  - störningssituationer och hot som de medför
- Välfärdsområdena och HUS ansvarar för att producera information om alla sina tjänsteproducenter
- Utifrån den information som inkommit upprättas och upprätthålls en lägesbild som beskriver beredskapen för servicesystemet.

Jourhavande vid lägescentralen följer under sitt arbetsskift med olika myndighetskanaler och upprätthåller lägesbilden. (Bild: HUS)

Exempel på samarbete inom samarbetsområdet: Barnskyddets och psykiatrins hybridenhet

- Vid barnskyddets och psykiatrins hybridenhet är målet att svara mot servicebehovet för unga som behöver både institutionsvård inom barnskyddet och psykiatrisk vård
- HUS ungdomspsykiatri stöder hybridenheten och ordnar uppsökande ungdomspsykiatrisk öppenvård
- Pilotförsöket med hybridenheten inleddes i januari 2026 och utökas till samarbetsområdesnivå hösten 2026

Exempel på samarbete inom samarbetsområdet:
Socca – Södra Finlands kompetenscentrum inom det sociala området

- Tidigare fanns det fyra kompetenscenter inom det sociala området i Södra Finlands område:
  - Kompetenscentret inom det sociala området i Nyland Socca
  - Kompetenscentret inom det sociala området Verso (Päijänne-Tavastland)
  - Sydöstra Finlands kompetenscentrum inom det sociala området SOCOM Oy
  - I de tvåspråkiga områdena Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området (FSKC)
- Från och med den 1 juli 2025 Socca – Södra Finlands kompetenscentrum inom det sociala området
  - Den finskspråkiga kompetenscenterverksamheten slogs ihop då verksamheten för kompetenscentret Socca utökades till forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet inom socialvård på samarbetsområdesnivå
  - Verksamheten för det svenskspråkiga kompetenscentret hölls oförändrad.

TILLÄGGSMATERIAL: FÖRÄNDRINGAR I LAGSTIFTNINGEN SOM SKA BEAKTAS VID REVIDERINGEN AV SAMARBETSAVTALET

Beredskap och förberedelser

- 50 a § i lagen om organisering av social- och hälsovården trädde i kraft 1.8.2025
  - Gemensamma nivåer på regleringen av beredskapen (rekommendation: grundberedskap, höjd beredskap, full beredskap) och gemensamma förfarande på olika nivåer
  - Mekanismer genom vilka ett välfärdsområde som är huvudman för ett universitetssjukhus stöder andra välfärdsområden eller tar ledningen över en störningssituation
  - Principer genom vilka resurserna för välfärdsområdena i samarbetsområdet kan användas inom ett annat välfärdsområde.
  - Organiseringen av verksamheten för samarbetsområdets beredskapscenter (inklusive kostnadsfördelningen, larmarrangemang, beredskapscentrets stöd till alla välfärdsområden)
- ”Samarbetsavtalen mellan välfärdsområdena och välfärdsområdenas förvaltningsstadgor ska bringas i överensstämmelse med denna lag inom nio månader från ikraftträdandet av lagen.”

Arbetsfördelningen inom den specialiserade sjukvården och anskaffning av operativ verksamhet

- Den ändrade 45 § i hälso- och sjukvårdslagen har trätt i kraft 1.10.2025
  - 4 mom.: ”Trots bestämmelserna i 3 mom. kan en del av dagkirurgin och sådan operativ verksamhet inom olika specialområden som förutsätter endast kortvarig eftervård, när de kräver operationssal eller liknande samt anestesi, utföras också vid […]HUS-sammanslutningens sjukhus, om det har avtalats om saken i det samarbetsavtal som avses i 36 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. ”
  - 8 mom.: ”Välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen ska i samarbetsavtalet komma överens om de principer i enlighet med vilka välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen kan skaffa operativ verksamhet från privata tjänsteproducenter.”
- Gällande lagstiftning – ingen övergångstid
  - Enligt regeringens propositionen RP 149/2024 rd är det bland annat inte möjligt att skaffa tjänster från privata tjänsteproducenter om det inte har överenskommits om saken i samarbetsavtalet.

Jourenheter (1/2)

- I 50 § 3 mom. i hälso- och sjukvårdslagen finns bestämmelser om omfattande jourenheter med jour dygnet runt inom flera specialområden
  - Trädde i kraft 1.10.2025
  - HUS / Helsingfors, Södra Karelens välfärdsområde / Villmanstrand, Päijänne-Tavastlands välfärdsområde / Lahtis
  - ”En sådan enhet med jour dygnet runt ska stödja de andra jourenheterna.”
- 4 § 3mom. i jourförordningen: ”I samarbetsavtalet […] ska det överenskommas om omfattningen av specialiteterna vid jourenheter med jour dygnet runt inom flera specialområden […], stödet till andra enheter och beredskapen för exceptionella situationer.”

Jourenheter (2/2)

- I 50 § 4 mom. i hälso- och sjukvårdslagen finns bestämmelser om jourenheter med jour dygnet runt inom flera specialområden
  - Trädde i kraft 1.10.2025
  - Kymmenedalens välfärdsområde / Kotka
- 5 § i jourförordningen: ”I samarbetsavtalet ska det överenskommas om vilka specialiteter och verksamheter som finns vid sådana enheter för jour dygnet runt inom flera specialområden.”

Kraven i centraliseringsförordningen

- Ändringarna trädde i kraft 1.10.2025
- I 7 § föreskrivs att för vissa åtgärder får antalet operationer vid centralsjukhuset underskridas, om det har överenskommits i samarbetsavtalen för samarbetsområdena.
  - Primära höft- och knäprotesoperationer, ryggkirurgi, vissa canceroperationer

Bestämmelserna om terapigaranti för barn och unga

- Lagändringarna som gäller terapigarantin för barn och unga trädde i kraft 1.5.2025
  - Ibruktagande och användning av sådana psykosociala arbetsmetoder inom primärvården och socialvården för barn och unga under 23 år som avses i 53 § 1 mom. i hälso- och sjukvårdslagen och i 25 a § 2 mom. i socialvårdslagen.